

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto, dne 6. julija 1935.

Štev. 75.

Janez Rožencvet:

Ljubljanski trgovci in tujski promet

Odkar popotovanja, počitnice in sport niso več zgolj privilegij bogatincev, ampak so postali že življenska potreba množic, pospešuje tujski promet čimdalje bolj neko izenačevanje potrošnje v mestih in na deželi. S tem dejstvom se mora mestni trgovec, katerega to izenačevanje najbolj prizadene, do določne meje sprijazniti. Je pač naravno, da odjemalci, ki preživijo toliko in toliko časa drugje, zato tem manj nakupijo pri svojih stalnih dobaviteljih v mestu. Navzlic temu pa mestni trgovec nikakor ne sme biti brezbrizen za one prilike, ko bi mu tujski promet vsaj deloma lahko nadomestil to, kar mu je spričo novega načina življenja pač moral odvzeti.

Tujski promet namreč ne obstoja samo v tem, da hodijo ljudje iz mest na deželo. Ljudje prihajajo tudi iz dežele v mesta in ne zgolj po nujnih opravkih, in ta del tujskega prometa je za mestnega trgovca važen. Zato se mora mestni trgovec brigati za vse, kar privabi čimveč tujcev v mesto. Če bi pri nas posnemali vzgled one mest, ki se prav živo brigajo za tujski promet, bi se prav kmalu izkazalo, da tujski promet tudi lahko nadomesti izgube, ki so jih mestni trgovci doslej zaradi njega utrpeli. Ne mislim pa danes razpravljati o tem, kaj naj bi se storilo za poživitev tujskega prometa v naših mestih in zlasti v Ljubljani, temveč hočem le opozoriti na dejstvo, da ljubljanski trgovci iz mnogih razlogov in deloma tudi zaradi lastne brezbriznosti nimajo niti koristi od onega revnega tujskega prometa, kotlikor ga Ljubljana sploh ima.

Izkušnja zadnjih let namreč kaže, da od vseh prireditvev, ki so privabile velike množice ljudi v mesto, ljubljanski trgovci niso imeli dosti koristi, včasih pa celo še škodo.

Prvič zato, ker so prirediteljem trgovci pač dobri, da žrtvujejo prispevke ter okrase okna in hiše za slavnost, ne zde se jim pa vredni priznanja, da imajo kot največji mestni davkoplačevalci tudi pravico do kakšnega zasluzka. Gotovo ni lepo, kako po nekaterih mestih tujcu pri vsakem koraku denar iz žepa vlečejo, ali pri nas smo tako obzirni, da ne vzamemo tujcem niti tistega denarja, ki bi se ga sami radi pri nas iznebili. Zato izdajamo za take prilike ukaz, naj trgovci trgovine zapro, ali pa sestavimo programe tako, da masé tujcev niti do sapa ne pridejo, ter si pri najbolj volji v Ljubljani ne morejo kupiti niti skromnega spominka.

Seveda so tega tudi trgovci deloma sami krivi, ker ne povzdignejo svojega glasu in ne zahtevajo, da se jim nudi tudi prilika za prodajo svojega blaga. Krajši delovni čas in spoštovanje nedeljskega počitka mora sicer sleherni zagovarjati, ali v današnjih bridkih časih je treba tudi vsako priliko za zaslužek izkoristiti, posebno, ker takih prilik ni dosti. Saj če gre komu tako slajno, da mu ni treba dinarjev loviti, se lahko tudi ob takih prilikah drži svojih ur in udobno odpelje na oddih. Le dosleden naj bo in naj potem ob novem letu ne jadrkuje uslužbencem, koliko je imel spet zgube.

Drugi vzrok, da ljubljanski trgovci od velikih prireditvev nimajo koristi, je pa ta, da prireditelji čimdalje bolj tudi trgovsko plat zadeve v svoj prid izkoriščajo. Tako delajo celo institucije, ki razglašajo, da so njih prireditve namenjene povzdigi trgovskega stanu. In tako se potem redno dogaja, da imajo trgovci zaprte trgovine in same stroške, prireditelji pa na njih račun polne blagajne. Na račun trgovcev odrežejo dobro tudi še trafike, krošnjariji in razni priložnostni trgovci, ki sicer ne plačujejo davkov, pa imajo zato pravico, da prodajajo najrazličnejše predmete po vseh

cestah in lokalih ter trgujejo lahko noč in dan. Kaj pomaga potem na shodih pri toževanju na krošnjarije in zakotne trgovce, če se pa takrat nihče ne zgame?

Dobro bi bilo, če bi ljubljanski trgovci postavili svoj stalni odbor za tujski promet. Ta odbor bi najprej dognal, kako bi bilo treba pri takih prilikah respektirati koristi trgovcev, potem pa dosledno od prirediteljev zahtevati, da ne delajo kup-

čij na škodo trgovcev in obrtnikov ter da sestavljajo programe tako, da bosta imela od množic, ki se zgrnejo v mesto, tudi ljubljanska legalna trgovina in obrt primerno korist.

To bi prav gotovo zaleglo, a sešoma bi odbor tudi samostojno kaj ukrenil za poživitev tujskega prometa v Ljubljani, kajti mestni tujsko-prometni urad zanj pač premalo skrbi.

Deklaracija vlade

V četrtek je prebral ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović v skupščini in v senatu deklaracijo svoje nove vlade. Tako v skupščini ko v senatu je bila deklaracija sprejeta z velikim odobravanjem, da je imel vsak objektivni gledalec vtis, da je večina poslancev in senatorjev za novo vlado.

Uvodoma se v deklaraciji poudarja, da ostaja zunanja politika Jugoslavije neizpremenjena. Zaradi splošnega oboroževanja po svetu mora tudi Jugoslavija gledati na to, da je njena vojska vedno pripravljena. Za obrambo države ni predraga nobena žrtev.

Osnovna smer notranje politike vlade je dana z ustavo iz l. 1931. Vlada bo vedno zvesta načelu državnega in narodnega edinstva. Spoštovala bo enakopravnost vseh državljanov ter bo zlasti prilagodila vse politične zakone težnjam ljudstva. To velja zlasti za široko samoupravo, za volilni zakon, za zakon o tisku ter za zakon o zborovanjih in društvih.

V gospodarski in finančni politiki se bo

zadnje mesece na novo začeta smer nadaljevala, zlasti v skrbi za kmeta, za ravnovesje v državnem proračunu, za ohranitev vrednosti nacionalne valute, za davčne olajšave za vse sloje naroda in za obnovo celotnega gospodarskega delovanja v državi. Razen teh gospodarsko-finančnih problemov, ki se zde vladi najvažnejši, bo posvetila vlada svojo pozornost tudi vsem drugim vprašanjem s področja socialnega, duhovnega in prosvetnega življenja naroda. V vseh smereh naj se občuti nov, zdrav in svež tok življenske sile naroda.

Ob koncu svoje deklaracije opominja vlada na zadnje izročilo blagopokojnega velikega kralja, ki je bilo izročeno v izvrševanje ne posameznim osebam in tudi ne vladi, temveč vsemu narodu.

To volilo kralja bo kraljevska vlada najbolj obvarovala, če bo stremila po pomiritvi in odstranjenju policijskih zaostritvev z zbiranjem in združevanjem vseh konstruktivnih narodnih sil, s širjenjem temeljev, ki na njih stoji ugled države.

Represalije proti Avstriji so nujne

Zveza kopalšč Jugoslavije je poslala trgovinskemu ministru dr. Vrbaniću brzojavko naslednje vsebine:

»S 1. julijem prepovedujejo avstrijske oblasti svojim državljanom potovanja v Jugoslavijo. Zaradi tega je naš tujski promet v Primorju resno ogrožen. Prosimo za nujne ukrepe, da se odpravijo te ovire.«

Toda ne samo tujski promet v Primorju, tudi oni v Sloveniji je zaradi sovražnega nastopa avstrijskih oblasti proti Jugoslaviji težko zadet. Udarec je tem težji, ker preživlja naša hotelska industrija najtežjo krizo in omaguje pod bremenom investicij, ki jih je storila v interesu našega tujskega prometa. Zato je dolžnost vlade, da pri-skoči naši tujski industriji na pomoč.

Z avstrijske strani se poudarja, da imajo izjemna določila proti Jugoslaviji samo ta namen, prisiliti našo vlado, da začne nova pogajanja zaradi turističnega prometa z Avstrijo in potem prizna nove ugodnosti za potovanja v Avstrijo. Mnenja smo, da ni to način, da bi se prišlo do boljših odnosov. Ni pa temu izgovoru niti dosti verjeti, ker v isti sapi, ko prepovedujejo avstrijske oblasti potovanja v Jugoslavijo, dajejo istim svojim potnikom vse olajšave za potovanja v Italijo. Gre tu za sovražni akt proti Jugoslaviji, kar jasno potrjuje tudi znani nekvalificirani nastop dr. Strafelle proti Jugoslaviji.

Zato je edini odgovor: represalije.

V ta namen naj se izdajo ti ukrepi:

1. Vsem avstrijskim agentom, potnikom in zastopnikom tvornic ter podjetij, naj se odkloni vizum za Jugoslavijo.

2. Nobenemu jugoslovanskemu državlja-

nu, ki se hoče zdraviti v avstrijskih sanatorijih in bolnišnicah, naj se ne izda več vizum za Avstrijo.

3. Enako naj se odkloni vizum onim bogatim jugoslovanom, ki gredo v draga avstrijska letovišča, kakor Bad Gastein, Gleichenberg itd.

4. Prepove naj se uvoz vseh avstrijskih časopisov.

Ce to ne bi zadostovalo, naj seže naša vlada še po drugih represalijah, ki jih ima v izobilju na razpolago. Tako bi mogle naše davčne uprave malo natančneje pogledati, zakaj izkazujejo nekatera podjetja pri nas, ki so v avstrijskih rokah, pasivne bilance. Tudi dovoljenja za študij v Avstriji bi mogla naša vlada ustaviti. Prav tako tudi pokojnine onim upokojen-cem, ki žive v Avstriji.

Je sicer treba nad vse obžalovati, če pride med dvema sosednjima državama, ki sta tako zelo gospodarsko navezani ena na drugo, do tako napetih odnosov. Toda če nam ta država izkazuje le neprijaznosti, če vedno manj uvaža naše pridelke in le takrat, kadar je njih cena pod svetovno pariteto, če nas izriva z italijanskega in francoskega lesnega trga, če nam škoduje tudi politično in če sedaj nastopa še proti našemu tujskemu prometu, potem tudi mi ne moremo ostati ravnodušni in trpeti, da se nam zaveštno dela škoda.

Vse jugoslovansko časopisje je enodušno nastopilo proti neprijateljskemu aktu avstrijske vlade proti našemu tujskemu prometu in zato upamo, da bo tudi naša vlada v skladu z enodušnostjo naše javnosti storila potrebne ukrepe.

Zahteve trgovcev na Češkoslovaškem

Nemški trgovci Češkoslovaške so te dni na svoji letni skupščini sprejeli resolucijo, ki navaja njih zahteve za zboljšanje trgovine. Večino teh zahtev bi podpisali tudi naši trgovci in zato naj te navedemo.

Proračun trgovinskega ministristva je mnogo prenizek ter je treba več storiti za razvoj trgovine, obrta in industrije. Sindikati in monopoli ne smejo ovirati trgovine. Zunanjo trgovino je čimprej osvoboditi vseh spon ter pri tem tudi pospeševati

tegniti na vse stroke brez izjem. Nedovoljeno krošnjarstvo in trgovina na obroke se morata podvreči najstrožji kontroli. Poleg tega pa zahteva trgovstvo še popolno prepoved obiskovanja zasebnih strank in zbiranja naročil po hišah.

Trgovsko šolstvo je izpopolniti in zboljšati. Vse trgovine z določenimi istimi cenami je treba likvidirati. Ustanavljanje novih trgovin in podružnic naj se prepove do l. 1940. Konzumom se morajo odvzeti vse ugodnosti glede davkov in železniških tarif. Trgovstvo zahteva nadalje za sebe uvedbo zavarovanja za starost in uvedbo bolniških blagajn. 40-urni delavni tednik trgovstvo odklanja.

Oblasti naj pospešujejo ona stremjenja, ki imajo za cilj ohranitev poštenih cen. Zahteva se nadalje ustanovitev zavoda za proučevanje trgovine. Trgovstvo zahteva tudi primerno zastopstvo v javnih zastopih in javnih korporacijah, kakor v žitnem monopolum zavodu (ali pri nas Prizadu). Končno zahteva trgovstvo, da se takoj razpišejo volitve v trgovinske zbornice in v okrajne bolniške blagajne. Da se zmanjša brezposelnost, naj se z vsemi sredstvi pospešuje zasebna gradbena delavnost in v revnih pokrajinah naj se začne z javnimi deli.

Kakor je iz teh resolucij razvidno, preživljajo trgovci povsod iste težave.

Zboljšanje v naši morski plovi

Iz letnega poročila »Jugoslovenskega Lloyd«

Kakor v pomorstvu vseh držav, tako se je tudi v naših plovnih podjetjih že pet let občutno poznalo zmanjšanje zunanje trgovinskega prometa, ki je povzročilo celo mnoge likvidacije uglednih mednarodnih tvrdk. »Jugoslovenski Lloyd« je to krizo dobro prebolel in dejansko ni bil v preteklem letu noben njegov parnik brez posla.

Kriza prevoznih tarif, ki je še v lanskem letu grozila zaradi pomanjkanja zaposlitve parnikov, se zdi tudi že premagana in je bil v Zvezi lastnikov parnikov sklenjen sporazum glede prevoznih tarif na glavna tržišča, tako za Plata v Južni Ameriki in za Avstralijo. Določene so minimalne tarife. Lloyd opravlja že 7 let redno službo iz Jadrana v Argentino in s tem kot regulator tarif ojačuje naš izvoz. Na njegovi progi je znašal promet v letu 1934 nad 33 tisoč kubikov tovora, večinoma lesa. Prodaj je štiri stare brodeve za železo (Izvor, Iskro, Epidaura, Jugoslavijo), ponesrečil pa se je parnik »Gundulić«. Zaradi neugodne nosilnosti je Lloyd prodal Oceaniji dva parnika (Izrado in Istino), kupil pa je potniški parnik »Princeso Olgo«, ki je za »Kraljico Marijo« največja enota našega brodovja. Z novim parnikom je prevzel brzo progo v Atene—Aleksandrija—Haifa.

V novi dobi je Lloyd ostal brez dividende in moral žrtvovati mnogo v odpis zaradi izgub in padle vrednosti parka. Tako je bila tudi glavica lani znižana od 15 na 7,5 milijonov zlatih dinarjev ter preračunjena na 60 milijonov dinarjev in se je vrednost delnic izpremenila na 100 dinarjev, s čimer je bilo urejeno znižanje knjižne vrednosti inventarja. V letu 1934 je imela družba 1,628 milijona zlatih dinarjev dobička, 0,9 milijona se določi za amortizacijski sklad, za dividendo pa 416.666 zlatih dinarjev ali 7,77 na delnico. Na novi račun se prenese 0,26 milijona zlatih dinarjev.

Bolgarski industrijci na obisku

V prvi polovici julija dospe v Jugoslavijo skupina 30 zastopnikov bolgarske gozdne industrije. Njihov namen je, spoznati naše gozdarstvo in rudarstvo ter uvesti stike z našimi gozdarji. Goslje ostanejo v Jugoslaviji 15 dni in obiščejo glavna industrijska in rudarska središča.

Koordinacija stanovskih interesov*

Ureditev življenjskih razmer kakšnega naroda je do najvišje mere brez dvoma mogoča le tedaj, kadar se doseže čem večja uravnovešenost interesov različnih stanov in slojev prebivalstva. Tako uravnovešenje pa ni mogoče, če stavlja en stan ali del vseh stanov take zahteve, ki absolutno ne morejo biti sprejete od ostalih. Zato imajo tem več upa na trajen uspeh taki predlogi in zahteve, ki ne segajo predaleč v interese drugih stanov, torej takšni, ki so čim bližje idealni ureditvi družbe: uravnovešenju interesov.

Pri nas se na to mnogokrat pozablja in razni stanovi stavlajo take zahteve, da se zdi, kot bi na existenco ostalih slojev sploh pozabili. Ugoditev takim ekstremnim zahtevam povzroči mnogokrat nepregledne reperkusije na gospodarsko, socialno in kulturno življenje drugih slojev prebivalstva, ima za posledico take ogromne škode, da jih mnogokrat niti po dolgih letih ni mogoče popraviti. Spomnimo se samo žitnega režima žalostnega spomina, ali nedomošenih uredb kmečke zaščite, itd. Ne trdim, da bi postavljanje omenjenih pretiranih zahtev bilo vedno napravljeno z namero, oškodovati svoje sodržavljane, ne, dostikrat so take zahteve samo posledica nezadostnega poznavanja prilik, neznanja gospodarske in socialne povezanosti stanov, gotovo pa tudi nezadostnega študija dotičnih problemov.

Ce hočemo biti odkriti, moramo priznati, da so tudi naši gospodarski krogi v tej smeri grešili in še — greše. Najnovejši dokaz za to je resolucija beogradske trgovske zveze, ki jo je objavil »Trgovski list« z dne 27. junija. Ne v celoti, temveč le v nekaterih točkah, namreč 4. in 7.

Četrta točka se glasi takole: Čimprej naj se prepove ustanavljanje industrijskih prodajalnic in njih podružnic na debelo in drobno, obstoječe, ki naj likvidirajo najkasneje v enem ali dveh letih, pa naj obdavčujejo davčni odbori krajev, kjer delujejo, enako ko ostale trgovine. Prav tako naj se industrijska in trgovinska delniška podjetja obdavčujejo po oceni davčnih odborov in ne po bilanci.

Problem industrijskih prodajalnic je skoro istovesten s problemom prodaje izdelkov: borba za existenco. Skoro gotovo industrija ne bi bila prešla k direktni prodaji izdelkov konzumentom, če bi bila našla pri prejšnjem načinu prodaje — s posredovanjem trgovine — zadostnih prodajnih možnosti. Industrijske prodajalnice so po mojem mnenju izhod za silo, pri čemer je postranskega pomena, ali je trgovina, ki je imela preje skoro monopolno stališče pri prodaji tovarniških izdelkov, hote ali nehoti bila prikrajšana v svojem delokrogu. Ni dvoma, da je tovarnar najrajši predvsem tovarnar in šele, če ga razmere k temu prisilijo, grosist ali celo detaljist. To velja za vpeljana podjetja prav tako, kot za novo, dasi ima slednje pri prodaji gotovo še večje težave. Ne smemo pozabiti, da so industrijska podjetja, ki bi morala prenehati z obratom, če bi bila navezana samo na prodajo potom veletrgovine in male trgovine; kdo bi jim zameril, če iščejo načina in potov, da obratujejo dalje? Če bo hotela trgovina, zlasti veletrgovina, število svojih prodajnih predmetov povečati, oziroma pridobiti nazaj one, ki jih je izgubila, bo morala pač izpremeniti nekatera svoja načela in metode, predvsem pri nakupu skrajšati zahteve, ki so za industrijo mnogokrat nesprejemljive, prodajo pa vsakakor intenzivirati.

Ne smemo nadalje pozabiti tudi dejstva, da trgovina nima niti absolutne legitimacije za take zahteve, kot jih vsebuje navedena točka beogradske resolucije, kajti ni malo trgovcev, ki so postali sami sebi tovarnarji, pri čemer najprej z izdelovanjem različnih predmetov svoje stroke za lastne potrebe (n. pr. pletenici, čevlji, s praženjem zrnate in žitne kave, izdelovanjem barv, itd.), nato pa tudi za prodajo drugim trgovcem.

Ce smo odkritosrčni, moramo ugotoviti, da je to prav tako poseganje v drug delokrog, kot ga trgovci očitajo industrijem. Pa najdemo takih posegov v tuj delokrog tudi med trgovci samimi: detaljisti se izognejo grosistom s tem, da se združujejo v nabavljalne zadruge in kupujejo potem direktno od industrije. Torej tudi tu — samopomoč. Kdo jo more in sme zameriti?

* Ne da bi se v celoti strinjali z avtorjem, objavljamo njegov članek, ker obravnava zelo aktualno in tudi košljivo vprašanje in bi bila diskusija o tem vprašanju zelo potrebna.

S prepovedjo industrijskih prodajalnic problem še ne bi bil definitivno spravljen s sveta, kajti gotovo je, da bo industrija hotela delati tudi naprej, če ne bo mogla s trgovino, pa brez nje, toda gotovo se bodo našla vrata za dosego cilja. Pač pa vidim možnost zadovoljive rešitve v sporazumu trgovine in industrije (razen morda pri onih podjetjih, ki so samo po geografski legi »domača« in ki bi jim morali udeležiti s prav posebnimi vajeti!) in pa v smotreni obdavitvi. Prvo je stvar privatne iniciative, drugo pa važna naloga države, ki more ravno s tem instrumentom izenačiti konkurenčne pogoje.

Druga točka resolucije, ki je potrebna pojasnila pa je sedma, ki pravi: Uvede naj se pametna zaščita tistih domačih industrij, ki so predvsem potrebne za drž. obrambo, in tistih, ki predelujejo naše domače sirovine, nikakor pa ne tistih, ki uvažajo iz inozemstva sirovine in polizdelke, ker te škodujejo ne samo državnemu fisku, temveč vsemu narodnemu gospodarstvu in širokim slojem potrošnikov.

Kaj tako nepremišljenega, kakor je ta zahteva glede zaščite ene industrije pri nas, ki mora sirovine in polizdelke uvažati, se najbrže pri nas še ni sklenilo. V čem pa vendar obstoja škodljivost te industrije za državni fiskus? In kako si predstavljajo oče te zahteve n. pr. obratovanje industrije, ki deloma uvažajo sirovine, deloma jih pa dobi doma, kot n. pr. industrija vegetabilnih olj, usnjarska, čevljarska, tekstilna in številne druge industrije? To je predlog, katerega uresničenje bi imelo za posledico ogromen udarec industrije, a v mnogih primerih pa neizogiben propad. Drugod razmišljajo o tem, kako bi zapostili roje brezposelnih, pri nas pa stavljam predloge, kako bi njihovo število še povečali!

V redu je, da se vsak stan briga za svoje interese, toda pozabiti ne sme pri tem pravice do existencije drugih slojev!

Janko Lajovic.

Ustanovitev Združenja sadnih eksporterjev

V Mariboru se je osnovalo Združenje sadnih eksporterjev Dravske banovine. Sadni izvoznikarji so se na ta način odcepili od Združenja sadnih trgovcev in eksporterjev. Na ustanovnem obnem zboru pri Orlu, ki ga je vodil predsednik pripravljalnega odbora Srečko Krajnc, se je razpravljalo o vzrokih, ki so privedli do ustanovitve nove organizacije, ki naj bi ščitila izključno interese sadnega izvoza. Pripravljalni odbor je imel pri ustanovitvi novega združenja težave, dosegel pa je, tudi že letos znatne uspehe za izvoznike. Tako je dosegel, da izplačuje Narodna banka vsa v kliringu dospela nakazila izrečno samo za izvoz sadja v Nemčijo s takojšnjim 3% odtegljajem. Te ugodnosti so dosedaj uživali samo izvozniki pšenice in koruze. Prav tako je izposloval ureditev italijanskega kliringa, ki ga Narodna banka izplačuje takoj z 1.5% odtegljajem. Dobil je pri naših bankah zagotovilo, da bodo za druge države izplačevale 90% nakaznega kliringa, s čimer se bo znatno olajšal izvoz v letošnji kampanji. Glede izvoza jabolk ala rinfusa in v zabojih se je predlagalo naj se našim izvoznikom dovoli izvažati v Nemčijo od določene količine 2 tretjini ala rinfusa, tretjina pa v zabojih. Tudi so se napravili ukrepi v Nemčiji, naj bi se dovolil nemškimi izvoznikom pravočasen nakup deviz, da bi lahko nakazali denar v kliringu, preden imajo v rokah carinske dokumente.

Banska uprava je poslala pripravljalnemu odboru tudi osnutek »Pravilnika o izvozu sadja«, in kateremu je odbor dodal svoje pripombe. Nova pravila »Združenja sadnih eksporterjev« so se soglasno sprejela, nato pa so sledile volitve. Za predsednika novega združenja je bil izvoljen Srečko Krajnc iz Pesnice, v odboru pa so: Sonnenschein, Kostajnshek, Suppanz in Vavpotič. Namesnika sta Götthlich in Hlado, revizorja pa Wergles in Geza Micky. Predsednik razsodišča Šumer.

Sladkor je predrag

To ne dokazuje samo padli konzum, temveč tudi veliki dobički sladkornih tvornic. Tako je imela sladkornica v Novem Vrbsu lani kljub 3,1 milijona Din odpisa 3,5 milijona Din čistega dobička in bo izplačala 12-50% dividendo. Rezerve tvornice znašajo 55 milijonov Din.

Ali je treba še jasnejšega dokaza, da treba ceno sladkorju znižati?

Zveza knjigarniških organizacij

Občni zbor Zveze knjigarniških organizacij kraljevine Jugoslavije je sklican v Zagreb za dan 7. julija ob 9. uri dopoldne v dvorano pevskega društva »Lisinski« (Hotel Milinov, Gajeva 1). Doslej so prijavile svojo udeležbo organizacije knjigarnarjev iz Zagreba, Ljubljane, Beograda, Sarajeva, Novega Sada in Splita. Pravico glasovanja in govora imajo samo delegati in člani uprave in nadzornega odbora Zveze. Kot poslušalci so povabljeni vsi knjigarnarji, ker se bodo razpravljala važna vprašanja, zlasti o uvedbi obveznih organizacij vseh knjigarnarjev in papirničarjev. Pred občnim zborom bo 5. julija ob 9. uri v prostorih Zveze tiskarn (Ilica 37) konferenca vseh založnikov o pridružitvi.

Slovesni šolski zaključek na enoletnem trg. tečaju »Hermes«

v Mariboru

Ob navzočnosti proforskega zbora in zastopnikov tukajšnjega trgovskega sveta gg. Ferda Pinterja, Branka Mejovskega, Janka Preaca, Antona Paša, Lojzeta Strašnika, Franca Skaze in Miroslava Ambrožiča je na Vidov dan ob 9. uri otvoril zaključno slovesnost vodja tečaja prof. Struna. Pozdravil je navzočne trgovce in se jim zahvalil za naklonjenost, ki jo izkazujejo tečaju »Hermes«. V nadaljnjem govoru je omenil laskavo pohvalo tokratnega predsednika izpraševalne komisije ministrskega odposlanca in inšpektorja za strokovno šolstvo pri banski upravi Mihajla Pressla, ki je izrazil svoje zadovoljstvo nad resnim in zrelim delom, ki se opravlja na tem zavodu. Koncem govora je vzpodbujal mladino k nadaljnjemu resnemu delu v šoli življenja, ter je zagotovil vso moralno in dejansko podporo od svojega zaščitnika, Slovenskega trg. društva v Mariboru.

Sledila je razdelitev izpričeval in daril najboljšim učencem in učenkam. Darila so naklonili gg. trgovci Ferdo Pinter, Drago Rosina, Branko Mejovšek, Franjo Majer, Anton Paš, Janko Preac, Fr. Golec, Lojze Strašnik in ravnatelj Ljublj. kreditne banke J. Stergar. Obdarjeni so bili učenci in učenke: Heribert Maček kot najboljši strojepisec in odličnjak, Marija Starčičeva kot odličnjakinja in najboljša stenografinja, Zorka Poterš kot odličnjakinja, Zorko Erik kot strojepisec in Slavka Engelman kot stenografinja ter nadalje še kot odličnjaki in odličnjakinje Milka Rak, Karel Repolusk in Hermina Vošnik. V ostalem pa je zapustilo zavod še 15 uencev in uencek s prav dobrim, 7 pa z dobrim uspehom.

Kakor je razvidno iz gornjega poročila, zavod jako lepo napreduje in ga najtopleje priporočamo onim trgovcem in obrtnikom, ki ne nameravajo nuditi svojim sinovom in hčeram višje trgovske izobrazbe, da vpišejo svoje sinove in hčere na enoletni trg. tečaj »Hermes« Maribor, Zrinski trg 1.

Jugoslovanski odbor za pospeševanje gospodarskih stikov z Belgijo

Dne 22. junija je zboroval v Beogradu jugoslovansko-belgijski odbor, ki mu predseduje dr. V. Janković. Občnega zbora so se udeležili poleg zastopnikov zunanjega in trgovinskega ministrstva ter beogradske, zagrebške in sarajevske zbornice tudi belgijski poslanik grof Romée de Viçhenet in predsednik Belgijskega odbora za stike z Jugoslavijo, g. Paul Ramlot iz Bruslja.

Po komemorativnih besedah za pokojnim kraljem Zediniteljem je bilo na zboru prečitano izbrano poročilo uprave o delu odbora v preth. letu, ki je obsegalo vsa vprašanja mednarodne trgovine. Posebno paznjo je priporočal občni zbor za povečanje prometa z Belgijo in za našo udeležbo na svetovni gospodarski razstavi. Sistematično delo odbora je bilo z aklamacijo odobreno in dana upravi razrešnica, nakar se je izvolil naslednji upravni odbor: preds. dr. V. Janković, up. minister, podpredsednik M. Kostić (izvozna sekcija) in B. Flajšer (uvozna sekcija), v plenum pa med drugimi tudi trgovinski minister dr. Vrbančič, ravnatelj Ljubljanskega velesejma dr. Dular in šef Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine dr. Tomičić.

Že v 24 urah

narva, plesira in kemično snafi obleke, klobuke itd. Skrobl in svetilolika orajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8

Telefon št. 22-72.

Politične vesti

Minister dr. Korošec je odredil, da se sprejmejo ponovno v službo vsi tisti uradniki, ki so bili po 5. maju odpuščeni iz državne službe, ker so glasovali za opozicijo.

Poslanec Ivan Mohorič je odložil svoj ljubljanski mandat in zadržal radovljiški. Ljubljanski poslanec bo g. Rajko Turk, če bo mandat sprejel.

Pariski »Temp« poroča v svojem beograjskem brzojavu, da dr. Maček ne namerava preosnovati hrvatske kmečke skupine v takšno novo organizacijo, ki bi ji odvzela čisto hrvatski značaj.

Titulescu je bil sprejet od zunanjega ministra Hoarea, od Macdonalda in Edena.

Grška vlada je izročila parlamentu zakonski načrt o plebiscitu glede obnove monarhije.

Odbor za obnovo Bolgarske, ki je imel nalogo, da propagira ideologijo tvorcev 19. maja, je vlada ukinila.

Protihabsburški zakon je ukinila avstrijska vlada in se bodo odslej člani Habsburške rodbine mogli vrniti v Avstrijo. Ob enem bo Habsburžanom vrnjeno tudi zaplenjeno premoženje, razen umetniških zbirk. Avstrijska vlada pravi, da je zahteval ukinitev tega zakona pravičnostni čut avstrijskega naroda.

Nadvojvoda Evgen je bil te dni na Koroškem, kjer so mu v vseh mestih izročili diplome o podelitvi častnega občanstva nadvojvodu Otonu. Povsodi so razne deputacije zagotavljale nadvojvodu Evgenu svojo zvestobo do Habsburžanov.

Na zahtevo Heimwehra je morala avstrijska vlada ustaviti kršč. soc. list »Die Aktion«, ki ga je izdajal dunajski podžupan dr. Winter, ki se je trudil, da bi pridobil delavstvo za sedanji režim. Hajmverovci pa so se bali, da bi se potem preveč utrdila kršč. soc. stranka in zato se je moral Winter umakniti.

Dve in pol uri se je pogovarjal Beck s Hitlerjem. Govore, da bo Poljska posredovala med Nemčijo in Francijo. Mnogo se tudi govori, da so Beckovo potovanje v Berlin posebno navdušeno pozdravljali madjarski listi.

Francoski listi pišejo ob priliki obiska ministra Becka v Berlinu, da ta obisk pomeni, da je sodelovanje s Hitlerjevo Nemčijo danes osnovna točka poljske zunanje politike.

Nove angleške predloge Parizu glede likvidacije abesinskega konflikta označujejo nekateri pariški listi kot poskus, da pridobi Anglija Francijo na svojo stran z namenom, da kompromitira Francijo v Rimu.

Angleški predlog, da bi Anglija odstopila Abesiniji potrebno ozemlje za njen izhod na morje, je vzbudil v Franciji zelo močan odpor, ker vidijo francoski listi ne brez razloga v tej navidezni altruistični gesti Anglije samo poizkus, da bi se ubil gospodarski pomen francoske kolonije Džibuti, ki je danes glavno pristanišče za Abesinijo. To vlogo naj bi po angleškem »nesebičnem« predlogu prevzela angleška Somalija.

O novem krvavem spopadu na meji med italijanskimi in abesinskimi vojniki poročajo listi. Na obeh straneh so bile izgube precej velike. Podrobnih vesti pa še ni.

Mussolini je sklical svet admiralov, ki bo sklepal o potrebnih ukrepih mornarice za primer vojne z Abesinijo.

Manjša skupina madjarskih bivših frontnih vojakov je zaprosila od madjarskih oblasti dovoljenje, da ustanovi prostovoljno legijo, ki bi se borila na strani Italije v Abesiniji. Srečno pot!

Italija je dosedaj zgradila v vzhodni Afriki 60 letališč, 50 radijskih postaj ter 10.000 km cest.

Bivši ameriški senator Stimson je na nekem shodu izjavil, da je nova svetovna vojna neizbežna in da se ji ne bo mogla izogniti niti Amerika. Edino Društvo narodov bi moglo novo vojno še preprečiti.

Vsa poljska opozicija je sklenila, da se ne udeležijo parlamentarnih volitev po novem volilnem zakonu.

General Kazimir Sosnowski je v nekem govoru izjavil, da potrebuje Poljska kolonije.

Spanski parlament je sprejel zakonski načrt, po katerem pridejo vse tvornice orožja in municije pod kontrolo vojnega ministrstva.

Japonske čete kar neprestano prodirajo v Severno Kitajsko in so prodrle še novih 110 kilometrov daleč v provinco Cohor.

Sovjetska vlada je pozvala vse ruske državljane, da naj najkasneje do 25. avgusta zapuste Mandžurijo.

Denarstvo

Prva tranša posojila za javna dela

Prvega julija je finančni minister izdal prvo tranšo posojila za finansiranje javnih del v nominalnem znesku 100 milijonov dinarjev, ki je bila še isti dan polno podpisana in vplačana Drž. hipotekarni banki, kjer se bodo potrebni zneski dvigali vzporedno s pričetimi deli. Tečaj obveznic je al pari in se obrestujejo s pet odstotki.

*

Francoski in angleški poslanik v Atenah sta opomnila grško vlado, da mora začeti plačevati tuje dolge. Grški finančni minister pa je izjavil novinarjem, da so grške finance tako slabe, da bi mogla grška vlada plačati kvečjemu 35% svojih tujih dolgov.

Predsednik belgijske vlade Zeeland je izjavil, da ne bo nobene nove devalvacije belgijskega franka, čeprav znaša proračunski primanjkljaj 400 milijonov frankov.

Zlata podloga Italijanske banke se je po izkazu z dne 20. junija znižala za 152 na 5677 milijonov lir. Istočasno pa se je za skoraj isti znesek povišala njena devizna podloga, ki znaša sedaj 206,9 milijona lir.

Upravni svet hranilnice v Bozenu so italijanske oblasti razpustile. Upravo hranilnice je prevzel italijanski komisar.

Zlata in devizna podloga Poljske banke, ki je svoje dni znašala 1,2 milijarde zlotov, znaša danes samo 550 milijonov zlotov. Bivši poljski finančni minister Cehovski predlaga zato, da se ustanovi na Poljskem devizna centrala in da se uvede moratorij za vsa tuja plačila.

Stanje nemške Državne banke je po izkazu 29. junija doseglo v trgovskih menicah in čekih dvig za 483,2 na 3878,7, ob tok pa je znašal 5984 milijonov mark. Zlate in devizne zaloge so se povečale za 0,87 na 85,6 milijona mark.

Zunanji odbor ameriškega parlamenta je sklenil, da ne smejo ameriški denarni zavodi in podjetja nič kreditirati osebami ali državam, ki so v vojni. Izjema velja le za ameriške zaveznike in če je Amerika v vojni.

22 milijard frankov znaša v francoskem proračunu postavka za službo dolgov. V zvezi s tem so nastale govorice, da namerava uvesti francoska vlada posebno takso za vsa plačila državnega zaklada, kar bi prav za prav pomenilo prisilno konverzijo.

Izvozne premije v Nemčiji

Da bi mogla dobiti zadostne količine sirovin, je Nemčija sklenila, da z velikimi premijami pospešuje izvoz, ki naj prinese za plačilo sirovin potrebne devize. Skupno bi izdala Nemčija za izvozne premije eno milijardo mark, to je skoraj ravno toliko, kolikor dobi od uvoznih carin.

Denar za premije bo morala do tri četrtine zbrati industrija. V ta namen se povečuje prometni davek. Vsako povišanje cen pa je zaradi večjega prometnega davka prepovedano. Podjetja morajo zbrati za premije potrebni denar z zmanjšanjem dobičkov, zmanjšanjem odpisov ter redukcijo investicij na minimum. Vse industrije pa ne bodo enako obdačene, kar je povzročilo že mnogo ugovorov od bolj obdačenih industrij. Relativno bo najbolj obremenjena zaradi izvoznih premij kemična industrija.

Premije se bodo uporabljale predvsem za pospeševanje izvoza v države, s katerimi nima Nemčija nobenega klirinškega dogovora. Z uradne strani se odločno taji, da bi nove izvozne premije nameravale ustvariti nekak dumping. Premije izvoznikom pa ne bodo dodeljevale več devizne centrala, temveč posamezne gospodarske skupine same. S tem se hoče preprečiti, da bi si nemški izvozniki na tujih trgih medsebojno konkurirali. Višina premij bo v naprej določena, da bo izvoznik vedno vedel, pri čem da je.

Albansko gospodarstvo

Poslabšanje gospodarstva Albanije razlaga albanska državna banka v svojem poročilu s padcem izseljeniškega denarnega dotoka in težkočami v izvozu kmetijskih pridelkov. Banka je vztrajala v boju za zlato vrednost valute. Zunanja trgovina kaže velike izpremembe, posebno pa je padel italijanski delež, od 79,6 iz l. 1933. na 63%, uvoz pa od 41,9 na 34,1. V izvozu je na drugem mestu Grška, na drugem uvoza pa že Japonska. Pasiva albanske bilance se je znižala na 8 milijonov zlatih frankov.

TEDEEN LJUBLJANSKI BORZI

Poselno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca čvrsta; promet Din 3.220.465'32.

V tem tednu je bila devizna kupčija nekoliko živahnjša. Napram prejšnjemu tednu, ki je zaključil s skupnim deviznim prometom 2.093.000 dinarjev, znaša porast v tekočem borznem tednu nad 1.130.000 dinarjev.

Največji dnevni devizni promet je bil dosežen na sredinem borznem sestanku, kajti skupni zaključki perfekturirani samo tega dne znašajo malone polovico celotredenskega deviznega prometa, kakor je razvidno iz teh števil:

1. julija 1935 Din 285.421'43 Dunaj-Din
2. julija 1935 Din 403.381'88 Dunaj-Curij
3. julija 1935 Din 1.513.438'19 London-Curij
4. julija 1935 Din 517.665'74 Dunaj-Newyork
5. julija 1935 Din 500.558'08 Dunaj-Din

Tekom tega tedna so bili v poedinih devizah doseženi ti-le skupni zaključki (v tisočih Din):

Din. deviza minuli ted. (233), tek. ted. 189 avstr. priv. kliring, London (192) 554 inkl. priv. kliring, Pariz (50) 420, Newyork (141) 206, Curij (417) 511, Dunaj (963) 1188 priv. kliring, Berlin (—) 4, Montreal (5) —, Trst (28) 61, Tokio (—) 4, Oslo

Din 8'—, pri pšenici za Din 12'—, a pri mokah za Din 30'— pri 100 kg. Le otrobi so beležili neizpremenjeno.

Zaključenih je bilo 5 vagonov koruze.

Zito:

Koruz:

popolnoma suha, s kvaliteto garancijo, free vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu 77— 79—
popolnoma suha, s kvaliteto garancijo, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu 75— 77—
činkvanti, suh, rešetan, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu 105— 110—

Oves:

zdrav, suh, rešetan, franko vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu 100— 102—

Pešnica:

zdrava, reš. suha, 78 kg, 2%, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu 115— 117—
zdrava, reš. suha, 78 kg, 2%, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu 112— 114—

Trgovci!

Podpirajte domačo industrijo, zato naročite le „Snežinka“ milni prašek, ki je zajamčeno neškodljiv ter vsebuje nad 60 % mila

IZDELUJE:
Dolničar & Richter
Ljubljana

(—) 5, Amsterdam (64) 74, Bruselj (—) 1, Stockholm (—) 3.

Narodna banka je tudi tokrat posredovala le v Amsterdamu, Curihu in Parizu in dala vsega skupaj za Din 125.000'— deviz.

Avstrijski šiling je bil trgovan na prvih dveh borznih dnevih po Din 8'70—8'80, v sredo in četrtek po Din 8'75—8'85, a večer na bazi Din 8'77—8'87.

	1. julija 1935	5. julija 1935
	S prim. Nar. banke	
	povpr. ponudba	povpr. ponudba
	Din	Din
Amsterdam	2964'58	2979'18
Berlin	1752'05	1765'93
Bruselj	734'18	739'24
Curij	1424'22	1431'29
London	213'91	215'96
Newyork	4302'88	4339'20
Pariz	287'92	289'36
Praga	181'90	183'—
Trst	359'49	362'57

V razdobju tega tedna so bile dosežene tele tečajne razlike: Amsterdam — 2'15 (poena), Praga — 0'42, London + 0'78, Newyork + 16'06, Pariz + 0'04, Curij je beležil dosledno brez izprememb, dočim so devize Bruselj, Berlin in Trst notirale večeraj na bazi ponedeljkovih tečajev.

Notic drugih deviz ni bilo.

Efektno tržišče

Tendenca stalna

Zaključkov ni bilo, na novo pa je s 5. t. m. uveden na naši borzi nov državni papir in sicer 5% srednjeročne obveznice za finansiranje javnih del, a le l. emisija v znesku Din 100.000.000'—.

Notice državnih vrednostnih papirjev so bile:

Dne 1. julija 1935: Investic. pos. 81—82, 8% Blairovo pos. 76—77, 7% Blairovo pos. 65—66, Seligmanovo pos. 72—73, Agrarne obveznice 46—47, Begluške obv. 62—63, Stabilizacijsko posojilo 80—82, Vojna škoda 363—365.

Dne 5. julija 1935: Inv. pos. 80'50—81'50, 8% Blairovo pos. 77—78, 7% Blairovo pos. 67—68, Seligmanovo pos. 72—73, Agrarne obveznice 45—46, Begl. obv. 63'75—64'75, Stabilizacijsko posojilo 79—81, Vojna škoda 373—375.

Žitno tržišče

Tendenca še vedno stalna

Cene so popustile pri koruzi za Din 2'—, pri činkvanti za Din 5'—, pri ovsu za

Mlevski izdelki:

Moka:

pšenična 0g, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu 195— 205—
pšenična 0g, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu 190— 200—
pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu 170— 180—
pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu 150— 160—

Otrobi:

pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja 100— 105—

Lesno tržišče

Tendenca neizpremenjeno mlačna

Veliko se je pisalo in govorilo, da naši odjemalci kupujejo ter zahtevajo trame le v reduciranih dimenzijah. Dokler se je mera reducirala samo pri nekaterih dimenzijah in le enostransko, se je to še nekako prešlo. Sedaj pa, ko se zahteva že dvakrat reducirana mera n. pr. mesto 11/11 10/10, prekorači diferenca na kubaturi veliko preveč, da bi se moralo to mirno trpeti. V tem oziru je nujno potrebno, da se nekaj ukrene. Ali naj se izpremene uzance, ali pa naj se teše les v istih dimenzijah, za katere se v resnici tudi plača.

Les:

Smreka, jelka:	Din	Din
Hlodi I., II., monte	100—	130—
Brzjavni drogovci	150—	170—
Bordonalni merkantilni	100—	130—
Filerji do 5'6"	130—	160—
Trami ostalih dimenzij	120—	140—
Skorete, konične od 16 cm napr.	270—	300—
Skorete, paralelne, od 16 cm napr.	300—	340—
Skorete, podmerne, do 15 cm	200—	210—
Deske-plohi, kon., od 16 cm napr.	240—	260—
Deske-plohi, par., od 16 cm napr.	270—	300—
Kratice, za 100 kg	28—	30—
Bukev:		
Deske-plohi, naravni, neobrobjeni, monte	250—	300—
Deske-plohi, naravni, ostrorobi, monte	350—	380—
Deske-plohi, parjeni, neobrobjeni, monte	330—	380—
Deske-plohi, parjeni, ostrorobi, I., II.,	580—	630—
Hrast:		
Hlodi I., II.	180—	250—
Bordonalni	720—	900—
Deske-plohi, neobrobjeni boules	800—	830—
Deske-plohi, neobr. merkantilni	690—	740—
Deske-plohi, ostrorobi (podnice)	800—	820—

Naš pravi domači izdelek

Frizi	550—	630—
Oreh:		
Plohi, neparjeni, I., II.,	800—	900—
Plohi, parjeni, I., II.	850—	950—
Parketi:		
hrastovi, za m²	45—	55—
bukovi, za m²	30—	40—
Železniški pragovi: 2-60 m, 14x24:		
hrastovi, za 1 komad	30—	34—
bukovi, za 1 komad	20—	22—
Drva:		
bukova, za 100 kg	10—	11—
hrastova, za 100 kg	9—	10—
Oglje:		
bukovo, za 100 kg	38—	42—
kanellac za 100 kg	45—	50—

Mednarodni borzni indeks

Razpoloženje na velikih borzah je bilo v preteklem tednu mirno in tečaji so se le neznatno izpremenili, kakor kažejo naslednje indekssne številke:

	1.6.	8.6.	15.6.	22.6.	29.6.
London	76,3	77,3	77,8	76,8	76,8
Pariz	54,7	51,9	51,1	49,5	49,6
Berlin	36,8	37,8	37,0	36,4	37,1
Praga	62,2	61,8	61,6	61,2	61,1
Milan	112,0	108,9	109,8	110,6	111,9
Bruselj	35,9	33,7	33,8	31,3	32,0
Amsterdam	36,8	36,3	36,1	34,8	35,2
Curij	39,0	38,8	38,5	38,0	37,7
Dunaj	39,4	39,9	39,4	38,9	38,8
Stockholm	15,4	15,8	15,9	16,0	16,4
New-York	59,8	61,8	64,9	65,1	64,6

Mednarodni borzni indeks se je na podlagi teh števil dvignil od 50,8 na 51,0%.

Zunanja trgovina

Naš izvoz v Francijo je v prvih letošnjih petih mesecih dosegel vrednost 10,5 milijona frankov, naš uvoz iz Francije pa v istem času 39,46 milijona frankov, kar je najbrže zadosten dokaz za potrebo izpremembe naših trg. odnosov s Francijo.

Pogajanja za novo trgovinsko pogodbo z Grško se prične še ta mesec, ker poteče sedanja pogodba že 1. avgusta. Predvsem se mora rešiti vprašanje naših zastalih terjatev in likvidacije bonov, ukiniti pa se bo moral trostranski kliring, ker zaradi našega aktivnega salda z Nemčijo ni deloval.

Na dražbi arabskih konj v Iloku je bilo za 26 konj zelo mnogo interesentov tudi iz tujine in so kupili šest konj Angleži za ceno po 18 do 21 tisoč dinarjev.

Izvoženih je bilo iz Vojvodine in Srema prejšnji teden na Dunaj 36 vagonov pitanih svinj in 8 vagonov goveda, v Prago 15 vagonov svinj, v Brno en vagon, Moravsko Ostravo 8, Bratislavo tri in Dunajsko Novo mesto en vagon.

Poljska je ustavila ves rumunski uvoz kot odgovor na nove devizne omejitve Rumunije.

Češkoslovaška lesna industrija je izgubila zbog gospodarske krize na izvozu, ki je padel lani od 5 na 2,2 milijona ton, doslej tretjino svoje kapacitete predvsem zaradi zastanka v gradbeni industriji in padca izvoza v Nemčijo.

Nemški sindikat za dušik je s 1. julijem povišal cene povprečno za 7 odstotkov.

Dobave-licitacije

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 10. julija ponudbe o dobavi ozalid papirja, skicirnega papirja i. t. d., 1000 kg pralne sode, raznega kovinskega materiala, valjčnih verig in ognjavarne barve.

Dne 10. julija bo pri Komandi III. armijske oblasti v Skoplju ofertna licitacija za dobavo pisarniškega materiala.

(Pogoji pri omenjenih komandah.)

3. mednac. hranilniški kongres v Parizu

Pri novih stavbah je treba zahtevati od dolžnika, da priskrbi iz lastnih sredstev toliko, da posojena vsota zadostuje za dovršitev stavbe, tako da more ta že dati donos.

Vsekakor treba podpirati graditev ljudskih stanovanj s pogojem zadostne varnosti.

4. Denar se ne sme izplačati, dokler ni podana absolutna varnost, da je stanje nepremičnine takšno, kakor se navaja.

5. Zelo skrbno je paziti, da dolžnik redno plačuje zavarovalne premije in da zavarovalnice skrbijo za izplačilo zavarovalnih odškodnin hranilničupnic.

6. Važno je, da se dogovore določbe o razvezi posojilne pogodbe za primer odsvojitve nepremičnine in da se zato poklicanim osebam naroči paziti na dobro vzdrževanje in ohranitev vrednosti, ki jo je imela nepremičnina v času sklenitve posojilne pogodbe.

7. Priporočajo se raje dolgi odplačilni termini, da more hipotekarno posojilo spolniti svojo socialno in gospodarsko nalogo.

Odobrena posojila morajo biti predvsem taka, ki se odplačujejo z anuitetami.

8. Pri določitvi odstotka hipotekarnih posojil v razmerju z naložbami je važno, da hranilnice ne pozabijo na svojo likvidnost.

9. Hranilnicam je treba dovoliti za hipotekarna posojila hitrejši, priprostejši in cenejši izvršilni postopek, pri čemer se naj po možnosti omeji moratoriji in druge uredbe, ki nasprotujejo interesom hranilnic-posojilodajalca.

V primeru proglastitve stečaja o dolžnikovem imetju, bi ugotovitev datuma ne smela imeti nikakega vpliva na veljavnost hipoteke, dovoljene v korist hranilnic.

Hipotekarnim posojilom hranilnic je treba dati največje fiskalne ugodnosti.

Obrestna politika hranilnic

Tudi tema »Obrestna politika hranilnic« priporoča važna načela, ki so pri nas itak pretežno že v veljavi. Važno je poudarjanje splošne koristnosti hranilniških posojil, ki se izraža zlasti v posojilih manj premožnim slojem in za razne javne naprave. Načelo, da se mora čisti dobiček hranilnic porabiti za podpiranje raznih socialnih ustanov, je pri nas že uzakonjeno in posojila, ki so bila dana javnim korporacijam za javne naprave, so uživala pri naših hranilnicah vedno privilegij, da so se od teh posojil plačevale nižje obresti.

Važno je načelo, da se mora vlagatelju nuditi zadostno visoka obrestna mera, ker opešata sicer pri njem volja in smisel za štedenje. Nikakor ni res, da naprednejše države plačujejo svojim vlagateljem $\frac{1}{4}$ do $\frac{2}{5}$ obresti, ker plačujejo n. pr. francoske, nemške in češkoslovaške hranilnice vlagateljem povsod nad 3% obresti za vloge. Ako bi plačevale res le $\frac{1}{4}$ do $\frac{2}{5}$, bi prenehala vsaka tvoritev narodnega kapitala. Znižanje obrestne mere je sicer v interesu narodnega gospodarstva, ne sme pa iti tako daleč, da ubije vlagatelju voljo za štedenje.

I. — Hranilnice morajo skrbeti, da s primernimi naložbami dosežejo od zaupanih sredstev take obresti, da jim omogočijo dajati vlagateljem zadostne obresti. Pri tem naj upoštevajo temeljna načela, ki se jim naložajo istočasno, to so: varnost naložb, zadostna likvidnost za zadovoljitev vseh verjetnih izplačil in splošna koristnost njihovih investicij.

II. — Na ta način dosežene aktivne obresti naj dobijo popolnoma vlagatelji, po odbitku samo potrebnih vsot: 1. za delovanje hranilnic, 2. za ustanovitev rezervnega fonda, določenega za kritje morebitnih izgub; ta fond in njegove obresti morajo pri tem ostati last hranilnic, 3. za podpiranje raznih socialnih ustanov, za katere se zanimajo hranilnice.

III. — Pri določitvi obrestne mere, zahtevane od dolžnikov, ki se obračajo na hranilnice, naj se hranilnice ne dajo zapeljati k nikakemu pretiravanju in naj pri tem upoštevajo položaj na denarnem trgu v svojem območju.

IV. — Pri posojilih, danih socialnim ustanovam (cenena stanovanja, zdravilišča in bolnice, zadrage itd.), je naloga hranilnic določiti najnižjo možno obrestno mero.

V. — III. Mednarodni hranilniški kongres proglašuje, kakor sta to storila kongresa v Milanu in v Londonu, svojo absolutno soglasnost z načeli svobode in avtonomije nedržavnih hranilnic.

Ker morejo hranilnice bolje kakor kdorkoli drugi določiti svojo obrestno mero, morajo imeti možnost, določiti jo po dogovoru bodisi same med seboj bodisi skupno s svojimi zvezami ali drugimi državnimi zvezami, bodisi s pristojnimi oblastmi.

(Dalje prih.)

Doma in po svetu

Knez namestnik Pavle je prišel s svojo rodbino v Bohinj na oddih.

Kr. namestništvo je izdalo amnestijo za vse volilne delikte politične prirode, ki so se dogodili od 6. februarja dalje. Že izrečene globe se ne bodo pobirale, že vplačane pa ne vrnile.

Prihodnji evharistični kongres za vso Jugoslavijo bo leta 1940 v Splitu.

Na agrarnem procesu pred sarajevskim sodiščem je dejal Meho Šahinović: »Bila je javna tajnost, da se v zadevah agrarne reforme ne more opravi ti nič.

Rektorat ljubljanske univerze sporoča, da je prejel od finančnega ministrstva odgovor, da bo posojilo za gradnjo univerzitetne knjižnice odobreno in da se bo potem mogla začeti gradnja poslopja.

V kmetijskem ministru se je začela na zahtevo slovenskih hmeljarjev anketa, da se omeji proizvodnja hmelja na isti način, kakor je to storila Češkoslovaška.

Predsednik Nizozemsko-jugoslovanske trgovinske zbornice v Rotterdamu H. van Dam je umrl v začetku tega meseca. Pokojnik je bil dolgo časa tudi naš častni konzul.

Mariborska tekstilna tvornica namerava znatno razširiti svoj obrat, in sicer na ta način, da prenese stroje svoje tvornice iz Varazdina v Maribor. Tako poroča »Jutarnji list«.

Konkurz je bil razglašen o premoženju občine Bileće na tožbo trdnice Solterer.

Na plenarni seji Fidaca so bili proglašeni za sovražnike domovine vsi, ki hujskajo na vojno. V drugi resoluciji se pozivajo vsi bližnji bojovníki, da delajo za razorožitev.

Bivši avstrijski nadvojvoda Leopold Toskanski, ki se je že pred vojno odrekel vsem svojim pravicam in živel kot Leopold Wölling, je umrl v Berlinu.

Znani francoski avtomobilski tvornik Andre Citroen je umrl po daljši bolezni.

Švica je podaljšala prepoved ustanavljanja veleblagovnic še za eno leto.

Gen. tajnik Društva narodov Avenol odide na informativno potovanje v vse večje

evropske prestolnice, da najde rešitev za spor med Italijo in Abesinijo.

V grškem parlamentu je neki poslanec predlagal vladi, naj razpiše na glavo Venizela en milijon drahem, ker je bil zaradi svoje revolucije obojen na smrt, pa je pobegnil v inozemstvo.

Italijanov živi v tujini devet in pol milijona, in sicer največ v Avstraliji, Aziji, Afriki in Ameriki.

7000 poljskih delavcev je prišlo v zadnjem tednu nazaj iz Francije na Poljsko. Mnogi od njih so delali v Franciji že več let.

V gosti megli sta trčila v bližini otoka Soho dva japonska parnika. En parnik se je v par minutah potopil. Pri tem je utonilo 140 oseb.

Jadrnica se je potopila na Nilu in je pri tem 20 ljudi utonilo.

Tržna poročila

Ljubljanski živinski sejem

Na ljubljanski živinski sejem dne 3. t. m. je bilo prignanih (v oklepajih število prodanih glav): 45 (21) volov, 51 (23) krav, 25 (15) telet, 146 (92) prašičkov za rejo in 134 (13) konj. Cene na sejmu so bile neizpremenjene in sicer: voli I. 3-50 do 4, II. 2-75-3-50, III. 2-2-75, krave debele 2-3-50, krave klabasarike 1-50-2, teleta 4-50-5-50 Din za kg žive teže, prašički za rejo 85-130 Din za komad, konji 500-3.500 Din za komad. Sejem je bil srednje živahen, ker so kmetje zaposleni večinoma pri poljskih delih.

Zagrebski tedenski sejem

Na zagrebškem trgu se je dogon dvignil, ni pa zadovoljivo blago. Najboljši voli se plačujejo po 5-50 dinarja žive teže. Samo cene svinj so se zaradi dviga cen v Avstriji dvignile in se prodaja kg žive teže pitanih svinj po 7-7-50, mesnatih pa po 6 dinarjev. Manjka pa blaga za izvoz. Prodajalo se je samo za domačo potrošnjo in največje je bilo povpraševanje za pujske.

Dogon: 36 bikov, 457 krav, 98 telic, 53 juncev, 109 volov, 255 telet, 214 konj, 608 prašičev in 418 pujskov.

Cene za kg: biki 2-50-3, mesarske kra-

ve 2-50-3, za klobase 1-40-1-80, za pleme 700-800 glava, voli I. vrste po 4-4-35, II. vrste 3-25-3-50, bosanski 2-50-2-75, teleta 3-25-4-50, zaklana 5-50-6-50, pitane svinje 6-50-7, zaklane 10, enoletni prašiči 9-50, pujski po 40-90 rep, zaklani do 12 za kg, jagnjeta 8-10 mrtve teže. Par konj je bil naprodaj za 4-5 tisoč, srednjih za 5-50 do 6, težkih za 7-50-8, žrebata po 700-900, konji za meso kg 1-25-1-50. Cene krme so ostale neizpremenjene: detelja q po 55-60, seno 45-50, slama za krmo 30-35, drva kub. m 50-60 dinarjev.

Perutninski trgi

Izvoz jajc se je usmeril v zadnjem tednu največ v Nemčijo za vskladitve in hlajenje. B vrsta se je prodala po 59, C po 54 mark za 1440 kosov v originalnih zabojih, nemška meja. Doma je bila cena 30-45 par, po velikosti.

Italija plačuje v postaji Postojna 53-54 gramov težka jajca po 200-210 lir in je cena v dvigu. Češkoslovaški uvozniki plačujejo za isto vrsto 420-425 kron na svoji mejni postaji. Naš izvoz v Francijo je zastal, ker so mu določeni preizkusi kontingenti.

Perutnina se še nadalje izvažja največ v Nemčijo in Italijo, malo pa v Francijo in Češkoslovaško. Vagon Salzburg se plača kg po 15-16 dinarjev, piščancev 18-20 dinarjev; v Italiji so piščanci po 4-4-20, kokoši pa 3-20-3-50 lir za kg. Domača cena piščancev 20 Din za kg se zaradi velike ponudbe slabša.

Radio-Ljubljana

Nedelja, dne 7. julija: 7.30 Kmetijska posvetovalnica (Ing. Sadar Vinko) — 8.00 Ko kosa svoj pesem poje (vodi g. Kač) — 9.00 Versko predavanje — 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve — 10.00 Od Krna pa do Učke gore. Sodelujejo: Pevski zbor »Tabor«, V. Regally, ga. Danilova, Radijski orkester — 12.00 Plošče po željah — 12.45 Kako moramo čitati (Dora Vodnikova) — 16.00 Rezerv. za prenos iz št. Jerneja (konjske dirke in glasbeni spored) — 19.30 Nac. ura — 20.00 Čas, poročila, obvestila, program — 20.20 Naši konservatoristi. Sodelujejo: gđčne:

Ivančičeva, Hrašovec, Lubejeva in prof. Lipovšek — 21.50 Čas, poročila, spored — 22.10 Za zabavo in ples — vmes harmonika solo, g. Kokalj.

Ponedeljek, dne 8. julija: 12.00 Z otoka zlatih sanj (plošče) — 12.45 Poročila, vreme — 13.00 Čas, obvestila — 13.15 Kineorgije na ploščah — 14.00 Vreme, spored, borza — 16.00 Magistrov trio — 18.50 Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna) — 19.10 Čas, poročila, spored, vreme, obvestila — 19.30 Nac. ura — 20.00 Chopinovi preludiji in scherzi, izvaja J. Poženelov — 20.45 Večer slovenske glasbe, izvaja Radijski orkester — 21.30 Čas, poročila, vreme, spored — 22.00 Radijski jazz.

Torek, dne 9. julija: 12.00 Bratci veseli vsi (vesele narodne na ploščah) — 12.45 Poročila, vreme — 13.00 Čas, obvestila — 13.15 Radijski orkester — 14.00 Vreme, spored, borza — 18.00 Micky miška (sodel. Juvanov, Gabrijelčičeva) — 19.10 Čas, poročila, spored, vreme, obvestila — 19.30 Nac. ura — 20.00 Prenos z mitonskega vrta: Koncert vojaške godbe — 21.30 Čas, poročila, spored — 22.00 Napevi iz daljnih dežel, Radijski orkester — 22.30 Angleške plošče.

Veletrgovina A. ŠARABON v Ljubljani

priporoča
špecerijsko blago

več vrst žganja, moker
ter deželne pridelke
— kakor tudi razno-
vrstno

rudninsko vodo

Lesna pražarna za kavo in
mlini za dišave z električnim
obratom

Telefon št. 26-66 Ceniki na razpolago!

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. z o. zavr.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi polizredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace, jourmale, šolske zvezke, mape, odjemalne knji-

žice, risalne bloke itd.

Za prodajo mesnih izdelkov in masti na provizijo, iščem

mestne agente,

agilne trgovske moči. Eventualno rajoniranje ni izključeno. Ponudbe poslati z navedbo zahtevkov in drugih v poštev prihajajočih podatkov (premoženjsko stanje, jamstvo i. t. d.) na

Jos. Benko, Murska Sobota

Trgovci inserirajte v
v Trgovskem listu!

Jakob Fligl ded.

Ljubljana

Igriška 10 -- Telefon 33-53

Ustanovljena 1864

Toplovodne, mrzlo-
vodne instalacije
Stavbno in galante-
rijsko kleparstvo
Strelovski
Krovec leso-
cementnih streh